

logiske faktorer med eksempler efterfulgt af en behandling af plantevæksten efter biocykler og regioner. Når man har indstillet sig på at kapere de mange termini i de indledende kapitler, må man sige, at det er lykkedes at fremstille hele dette stof i fængslende stil ledsaget af ypperlige fotografier og pædagogiske kort og diagrammer.

N. Kingo Jacobsen.

Henrik Lundegårdh: Klima und Boden. VEB Gustav Fischer Verlag. Jena 1957. 18 × 25 cm. 584 sider, 145 fig. og 2 kort.

H. Lundegårdhs håndbog i experimentel planteøkologi foreligger hermed i 5. omarbejdede oplag. Økologien betragter livsytringerne som plantens middel til at klare sig i kampen for tilværelsen, hvorfra udledes som grundsynspunkt, at man først rigtig kan forstå og måle de økologiske faktorer, når man kender deres fysiologiske virkninger. Faktorerne opdeles i følgende hovedgrupper: Lokale fysiske faktorer (klimatiske og edafiske), biotiske faktorer og migrationsfaktorer. Det er i det væsentlige de førstnævnte, der behandles: lysfaktoren, temperatur, vand, kulsyre-faktoren, jordbundsstrukturer, næringsstoffer, jonforhold og mikroorganismer, samtidig med at samspillet mellem disse faktorer stærkt betones i relation til den biologiske relativitetslov. I et afsluttende kapitel opridses de ledende principper for den experimental-økologiske forskning eller økologisk plantegeografi, der står i modsætning til den deskriptive, floristiske.

N. Kingo Jacobsen.

Robert Ganssen: Bodengeographie mit besonderer Berücksichtigung der Böden Mitteleuropas. K. F. Koehler Verlag, Stuttgart 1957. 16 × 24 cm. DM 17,50.

Få problemstillinger er så geografiske som netop jordbunden, den vigtigste bærer af livet. Jordbundsvariationerne ud over kloden følger visse love, hvor det naturligvis er af betydning, hvilket grundmateriale man går ud fra, men hvor det dog er treklangen: jordbund — klima — vegetation, der anslår hovedtrækkene. Jordbunden er at betragte som et levende væsen med rigt dyre- og planteliv, der står i nær vekselvirkning til hinanden og til jordbunden. Netop dette liv samt de øvrige jordbundsdannende faktorer og de typiske jordbundsbestanddele, de sekundære lermineraller og humusstofferne, skaber grundlaget for den mangfoldighed af typer og ændringer, som jordbunden udviser. For en betragtning og forståelse

af jordbunden og dens rolle i naturen er et blot og bart materialekendskab til grundbestanddelene ud fra petrografiske og kemiske synspunkter alene utilstrækkeligt, da jordbunden netop er en selvstændig organisme med egne love for dannelse og undergang, og herved er den væsensforskellig fra stenenes verden. Bjergarterne, primære eller sekundære, er stort set uafhængige af landskabet. Jordbunden derimod kun til virkeligt at forstå, når den ses i relation til de virkende kræfter og stoffer i området, hvoraf den er et produkt. Som andre discipliner inden for den fysiske geografi må snævert samarbejde endvidere ske med de tilgrænsende fagområder, der er af afgørende betydning, som f. eks. økologi, plantesociologi, klimatologi, geologi, kemi o.s.v. Foruden de nævnte faktorer, der er bestemmende for de naturlige jordbundsforhold, kommer mennesket i høj grad ind i billedet som virkende faktor.

Den foreliggende bog, hvis hovedsynspunkter netop er refereret, giver en fortrinlig oversigt over de problemstillinger inden for jordbundsforskningen, der knytter sig til den fysiske geografi. Bogen er opdelt i 2 omtrent lige fyldige afsnit: En almindelig del omfattende de virkende kræfter og hovedkendetegnene for typiske jorder samt deres tilknytning til naturgeografiske regioner. En speciel del, der beskæftiger sig med udbredelsen og udnyttelsen af de vigtigste jorder, hvor Mellemeuropa behandles særlig indgående. Der sluttes af med en skematisk fremstilling af hovedtyperne og deres udbredelse opstillet efter de variationer i klima, bjergarter, relief eller grundvandsforhold, der har været hovedbestemmende for deres dannelse, samt endvidere med angivelse af typiske lokaliteter. En fortrinlig bog med righoldig litteraturfortegnelse inddelt efter stoffet.

N. Kingo Jacobsen.

Friedrich Leutwein & E. Krüger: Bodenkunde. 1—3 Lehrbriefe. Bergakademie Freiberg, 1956. VEB Deutscher Verlag der Wissenschaften, Berlin. 17 × 23 cm. 198 sider, 1 kort. 6,50 DM.

De foreliggende 3 hefter er beregnet til selvstudium i jordbundslære, først og fremmest for geologer. Efter en gennemgang af de almindelige problemstillinger betones det genetisk-dynamiske synspunkt, og der gives en kort oversigt over problemer i forbindelse med fremstillingen af jordbundskort. Jordbundsforholdene i Tyskland er mere indgående behandlet og belyst af et medfølgende af H. Stremme udarbejdet jordbundskort 1:1.000.000 over Østtyskland. I koncentreret form en god oversigt over jordbundslæren.

N. Kingo Jacobsen.